

ZAŁĄCZNIK do Zarządzenia Nr 1/2024 Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2 w Białymstoku z dnia 09.02.2024 r. w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich w Przedszkolu Samorządowym Nr 84 w Białymstoku

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Przedszkolu Samorządowym Nr 84 w Białymstoku

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 1304 ze zm.);
2. Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 poz. 1249 oraz 2023 poz. 289 oraz 535);
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606);
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870);
6. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526 ze zm.).

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników przedszkola jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy traktują każde dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Realizując zadania przedszkola działają w ramach obowiązującego prawa, obowiązujących w nim przepisów wewnętrznych oraz w ramach posiadanych kompetencji.

Standardy ochrony małoletnich są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony dzieci przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę dzieci przed krzywdzeniem.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa zatem działania w zakresie ochrony dzieci, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Najważniejszym celem standardów jest ochrona wychowanków przedszkola przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w przedszkolu.

Rozdział 1

Podstawowe terminy

§ 1.

1. **Dyrektor** – Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2 w Białymstoku, w skład którego wchodzi Przedszkole Samorządowe Nr 84 w Białymstoku.
2. **Przedszkole, placówka** – Przedszkole Samorządowe Nr 84 w Białymstoku.
3. **Małoletni** – osoba do ukończenia 18 roku życia.
4. **Dziecko** – wychowanek Przedszkola Samorządowego Nr 84 w Białymstoku.
5. **Pracownik, personel** – pracownik Przedszkola Samorządowego Nr 84 w Białymstoku bez względu na formę zatrudnienia (w tym: wolontariusze, praktykanci lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają nawet potencjalny kontakt z małoletnim).
6. **Opiekun dziecka / małoletniego** – osoba uprawniona do reprezentowania małoletniego (przedstawiciel ustawowy małoletniego), w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
7. **Krzywdzenie małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:
  - 1) **przemoc fizyczna** – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu uszkodzenie ciała, zadawanie bólu (bicie, popychanie, szarpanie), w tym także groźby uszkodzenia ciała;
  - 2) **przemoc psychiczna (emocjonalna)** – powtarzające się poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie dzieckiem, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości (przemoc relacyjna), stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać;

- 3) **przemoc seksualna** – zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody;
  - 4) **zaniedbywanie** – chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki i ochrony zdrowia lub/i nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia zdrowia lub/i trudności w rozwoju małoletniego;
  - 5) **przemoc domowa** – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.
8. **Świadek przemocy domowej** – osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem

§ 2.

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu w Przedszkolu Samorządowym Nr 84 w Białymstoku

1. Dyrektor dba o to, by osoby przez niego zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie oraz wolontariusze/stażyści) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi w przedszkolu oraz były dla nich bezpieczne.
2. W każdym przypadku przedszkole musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę przez nie zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia, tj, imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
3. Dyrektor przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy (Karta Nauczyciela, Kodeks pracy) oraz terminu jej trwania lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem dzieci / uczniów lub opieką nad nimi, uzyskuje informacje:
  - 1) **w przypadku każdego pracownika i innych osób, których zakres obowiązków wiąże się z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi** - z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego,
  - 2) **w przypadku zatrudnienia osoby na stanowisku pedagogicznym, w tym praktykantów i wolontariuszy** dopuszczonych do pracy z dziećmi - zaświadczenie z Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych dla Nauczycieli,

- 3) **w przypadku zatrudnienia każdej osoby w przedszkolu lub przed dopuszczeniem do kontaktu z dziećmi innych osób, których zakres obowiązków wiąże się z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi** - z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym¹, tj.:
- a) z Rejestru z dostępem ograniczonym
lub
  - b) z Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.
4. Dyrektor uzyskuje informacje z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości.
5. Osoba, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem dzieci lub opieką nad nimi składa pisemne potwierdzenie spełniania warunku:
- 1) posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystania z praw publicznych²,
  - 2) że nie toczy się przeciwko kandydatowi postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne³.
6. W przypadku zatrudniania kandydata do pracy lub dopuszczenia do kontaktu z dziećmi osoby posiadającej obywatelstwo innego państwa jest on zobowiązany do złożenia przed zatrudnieniem lub dopuszczeniem do kontaktu z małoletnimi informacji z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwanej do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informacji z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów.
7. Osoba posiadająca obywatelstwo innego państwa składa Dyrektorowi oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska oraz informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej związanej z kontaktami z dziećmi.
8. Dopuszczalne jest przedłożenie przez kandydata posiadającego obywatelstwo innego państwa pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenia, że prawo danego państwa nie przewiduje wydawania informacji o niekaralności i/lub nie prowadzi rejestru karnego oraz oświadczenia, że nie był w tym państwie prawomocnie skazany.

---

¹ Aby sprawdzić osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym potrzebne są następujące dane kandydata/-tki: imię i nazwisko; data urodzenia; PESEL; nazwisko rodowe; imię ojca; imię matki

² Dotyczy kandydatów ubiegających się o zatrudnienie na stanowisku pedagogicznym i stanowisku niepedagogicznym (pracownik samorządowy) oraz osób dopuszczonych do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem dzieci lub opieką.

³ Dotyczy kandydatów ubiegających się o zatrudnienie na stanowisku pedagogicznym lub osób dopuszczonych do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem dzieci lub opieką

9. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej umieszcza się klauzulę następującej treści: „*Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
10. Oświadczenia, wydruki z rejestrów i zaświadczenia z KRK pracodawca załącza do akt osobowych pracownika lub dokumentacji dotyczącej osoby dopuszczonej do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem dzieci / uczniów lub z opieką nad nimi. W przypadku danych z Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej 15 lat, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, wystarczającym jest wydruk strony internetowej, na której widnieje komunikat, że sprawdzana osoba nie figuruje w Rejestrze.

§ 3.

Zasady bezpiecznych relacji dzieci i personelu przedszkola

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników i osoby dopuszczone do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem dzieci lub z opieką nad nimi.
2. Podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby.
3. Niedopuszczalne jest podejmowanie wobec dziecka jakichkolwiek czynności niedozwolonych, określonych w niniejszym dokumencie, w jakiegokolwiek formie.
4. Personel działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych placówki oraz swoich kompetencji.
5. Personel zobowiązany jest do utrzymania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy jego relacja, komunikat, bądź działanie wobec dziecka są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
6. Personel zobowiązany jest do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.
7. W przypadku, kiedy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z zasadami i procedurą podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 4.

Zasady komunikacji z dziećmi

1. W komunikacji z dzieckiem personel:
  - 1) Zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek;
  - 2) Zawsze zwraca się do dziecka po imieniu;

- 3) Mówi do dziecka spokojnie, nie podnosi głosu, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
- 4) Słucha uważnie dziecka i udziela mu odpowiedzi używając języka zrozumiałego dla dziecka, a zarazem poprawnego pod względem reguł językowych, w tym dostosowuje poziom komunikacji do dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dziecka z niepełnosprawnością;
- 5) Nie zawstydza, nie lekceważy, nie upokarza, nie ośmiesza, nie etykietuje dziecka;
- 6) Nie używa słów i wyrażen niecenzuralnych;
- 7) Nie używa wobec dziecka przemocy psychicznej, nie grozi dziecku i nie straszy, aby uzyskać posłuszeństwo – uprzedza dziecko o wszystkich swoich wobec niego zamierzeniach;
- 8) Nie ocenia postępowania rodziców dziecka w jego obecności;
- 9) Nigdy nie pozostawia dziecka bez wyjaśnienia – tłumaczy swoje decyzje;
- 10) Nigdy nie pozostaje obojętnym na wyrażoną przez dziecko chęć nawiązania kontaktu, rozmowy;
- 11) Wszystkie dzieci traktuje jednakowo, bez względu na kolor skóry, pochodzenie, środowisko społeczne, tradycje kulturowe i religijne, status materialny, stan zdrowia, wygląd zewnętrzny, zachowanie, itp.
- 12) Stosunek pracowników przedszkola do dziecka cechuje życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych zasad.

§ 5.

Zachowania personelu w kontaktach z dziećmi

1. W kontakcie fizycznym z dzieckiem:
  - 1) Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec dziecka, np.: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami.
  - 2) Personel nie narusza nietykalności osobistej dziecka w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany, uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny (np. nie obmacuje go, nie głaszcze, nie poklepuje, nie dotyka w sposób poufaty, dwuznaczny).
  - 3) Kontakt fizyczny nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
  - 4) Wszelka pomoc dzieciom uwzględnia ich umiejętności rozwojowe, potrzeby i możliwości wynikające również z niepełnosprawności – pracownicy przedszkola wspierają dzieci w pokonywaniu trudności.
2. W sytuacji zajęć i zabaw, wspólnej aktywności:

- 1) zajęcia i zabawy dostosowane są do możliwości dzieci, w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z niepełnosprawnością,
  - 2) zawsze nad dzieckiem sprawowana jest opieka nauczyciela i/lub personelu obsługowego,
  - 3) personel ma prawo przytulić dziecko, sadzać je na kolanach, trzymać na rękach, bezpośrednio pomagać w wykonywaniu ćwiczeń sprawnościowych, zadań ruchowych oraz zadań manualnych – tylko za zgodą dziecka i z inicjatywy dziecka.
3. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka i w zależności od stopnia samodzielności dziecka personel stosuje tylko niezbędny kontakt fizyczny:
- 1) pomaga dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, zmianie bielizny, w korzystaniu z toalety (zdjęcie i założenie bielizny, posadzenie na sedes),
  - 2) ma obowiązek systematycznie dbać o czystość rąk i buzi dziecka,
  - 3) zawsze uprzedza dziecko o potrzebie i konieczności wykonania przy nim czynności pielęgnacyjnych,
  - 4) wykonuje czynności pielęgnacyjne w sposób delikatny, spokojnie, bez pośpiechu – tak, aby dziecko czuło się w tych sytuacjach bezpiecznie,
  - 5) w razie konieczności zmiany bielizny, pracownik przedszkola korzysta tylko z ubrań dziecka; czynność tę wykonuje z poszanowaniem godności dziecka, w miarę możliwości w odosobnionym miejscu.
4. W sytuacji zagrożenia wypadkiem, kontuzją, urazem, itp. personel przedszkola ma prawo:
- 1) zdecydowanie, lecz nie gwałtownie odsunąć dziecko od źródła zagrożenia,
  - 2) wyprowadzić dziecko lub wynieść je w bezpieczne miejsce,
  - 3) stanowczo, ale nie gwałtownie odebrać dziecku przedmiot zagrażający jego zdrowiu,
  - 4) o ile okoliczności pozwolą, powinien wyjaśnić dziecku przyczyny swoich działań.
5. W przypadku sytuacji ratowania zdrowia i życia dziecka wszyscy pracownicy placówki:
- 1) są okresowo przeszkalani w zakresie udzielania pierwszej pomocy dziecku,
  - 2) mają prawo i obowiązek w w/w okolicznościach udzielić bezpośredniej pomocy dziecku.
6. W sytuacjach: rozbierania, przebierania do snu, ubierania personel przedszkola:
- 1) w przypadku dzieci bardziej samodzielnych służy pomocą w czynnościach ubierania i rozbierania za ich zgodą,
  - 2) dzieciom mniej zaradnym pomaga w większym stopniu lub całkowicie je w nich wyręcza,
  - 3) wszystkie czynności wykonuje w sposób delikatny, spokojnie, bez pośpiechu, dbając o komfort dziecka.

7. W sytuacji leżakowania personel przedszkola:
  - 1) w miarę możliwości respektuje indywidualne przyzwyczajenia dziecka związane z odpoczynkiem i zasypianiem,
  - 2) dzieci niespokojne, rozdrażnione, o ile tego potrzebują przed poobiednim odpoczynkiem, uspokaja jedynie delikatnie gładząc, trzymając za rękę, lekko kołysząc,
  - 3) po leżakowaniu, jeśli istnieje konieczność wybudzenia dziecka, czyni to w sposób delikatny, spokojny, zwracając się do niego po imieniu.
8. W sytuacji spożywania posiłków personel przedszkola:
  - 1) nie zmusza dzieci do jedzenia,
  - 2) zachęca dzieci do jedzenia samodzielnego, swoją pomoc oferuje dzieciom, które o to poproszą,
  - 3) pomaga dzieciom, które nie potrafią samodzielnie jeść.
9. Spacer, wycieczki, zabawy na powietrzu:
  - 1) personel sprawuje ciągły nadzór i opiekę nad dziećmi,
  - 2) nauczyciele i personel pomocniczy monitorują otoczenie przedszkola podczas pobytu dzieci na placu zabaw,
  - 3) podczas spacerów, wycieczek nauczyciele i personel pomocniczy nie dopuszczają do kontaktów dzieci z osobami obcymi.
10. W przypadku, kiedy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z zasadami i procedurą podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego.

§ 7.

Kontakt pracownika z dzieckiem poza godzinami pracy

1. Obowiązuje zasada, że kontakt z dziećmi uczęszczającymi do przedszkola odbywa się wyłącznie w godzinach pracy przedszkola i dotyczy celów edukacyjnych i wychowawczych.
2. Personel nie zaprasza dzieci do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
3. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i ich rodzice /opiekunowie są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców / opiekunów.

Procedura przyprowadzania i odbierania dzieci

§ 8.

1. Rodzice / prawni opiekunowie osobiście powierzą dziecko nauczycielowi, co oznacza, że zobowiązani są wprowadzić dziecko do sali. Nauczyciel, pomoc nauczyciela musi widzieć i wiedzieć, kto przyprowadził dziecko do sali przedszkolnej.
2. Dziecko należy przyprowadzić do przedszkola w czasie określonym w ramowym rozkładzie dnia.
3. Dziecko odbierane jest z przedszkola przez rodziców / prawnych opiekunów lub przez pisemnie upoważnioną przez nich pełnoletnią osobę. Przedszkole nie wydaje dziecka na prośbę rodzica / prawnego opiekuna zgłaszaną telefonicznie za pośrednictwem tzw. „systemu sms”.
4. Nauczyciel w razie najmniejszych wątpliwości ma obowiązek sprawdzić zgodność danych osoby odbierającej dziecko z przedszkola z dokumentem tożsamości. Jeśli okaże się, że dane nie są zgodne, nauczyciel powiadamia rodziców/ prawnych opiekunów i Dyrektora oraz nie wydaje dziecka do wyjaśnienia sprawy.
5. Nauczyciel wydaje dziecko każdemu z rodziców, jeśli ma on zachowane prawa rodzicielskie, o ile postanowienie sądu nie stanowi inaczej.
6. Jeśli do przedszkola zostanie dostarczone postanowienie sądu o sposobie sprawowania przez rodziców opieki nad dzieckiem, nauczyciel postępuje zgodnie z tym postanowieniem.
7. W sytuacji, kiedy oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską a mimo to na terenie przedszkola dochodzi między nimi do sporów o odbiór dziecka (np. kłótnie rodziców, wrywanie sobie dziecka, itp.) Dyrektor powiadamia policję i/ lub kieruje pismo do sądu rodzinnego - wniosek o wgląd w sytuację rodzinną.
8. W przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że dziecko z przedszkola chce odebrać rodzic / prawny opiekun, osoba upoważniona będąca pod wpływem alkoholu, narkotyków, zachowująca się agresywnie, która nie jest w stanie zapewnić dziecku bezpieczeństwa nauczyciel:
  - 1) Powiadamia Dyrektora przedszkola;
  - 2) Nie wydaje dziecka i jednocześnie zawiadamia o tym fakcie innego dorosłego członka rodziny, bądź kolejną osobę upoważnioną w karcie zgłoszenia, którą zobowiązuje do niezwłocznego odebrania dziecka z przedszkola;
  - 3) Dyrektor placówki może, po konsultacji z najbliższą jednostką Policji, podjąć decyzję dotyczącą dalszego postępowania w danej sytuacji;
  - 4) Nauczyciel sporządza notatkę służbową z zaistniałego zdarzenia po zakończeniu działań interwencyjnych i przekazuje ją Dyrektorowi;
  - 5) Dyrektor w obecności pedagoga szkolnego / pedagoga specjalnego i/lub wychowawców przeprowadza rozmowę z rodzicami w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji;

- 6) Jeżeli powtarzają się przypadki, w których rodzic / opiekun prawny, osoba upoważniona odbierając dziecko z przedszkola znajduje się pod wpływem alkoholu, narkotyków, zachowuje się agresywnie Dyrektor zawiadamia policję i/lub sąd rodzinny.
9. W przypadku, gdy rodzic / opiekun prawny notorycznie odbiera dziecko z przedszkola po godzinach urzędowania placówki:
  - 1) Nauczyciel powiadamia o tym fakcie Dyrektora i dokumentuje spóźnienie w dzienniku;
  - 2) Dyrektor wzywa na rozmowę wyjaśniającą rodzica / prawnego opiekuna, który łamie ustalone zasady odbierania dziecka z przedszkola i powiadamia go o konsekwencjach takiego zachowania.
  - 3) W przypadku gdy rodzice / opiekunowie nadal odbierają dziecko z przedszkola po godzinach pracy przedszkola Dyrektor powiadamia właściwy ośrodek pomocy społecznej, a w następnej kolejności składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.
4. Wszystkie działania personelu związane z opisaną procedurą powinny być wykonywane dyskretnie i ze szczególną troską o komfort psychiczny dziecka.

Rozdział 4

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między dziećmi w przedszkolu

§ 9.

1. Dzieci w zależności od wieku oraz możliwości poznawczych są wdrażane do przyjmowania odpowiedzialności za swoje działania.
2. Stosowany w przedszkolu system nagradzania i ponoszenia konsekwencji ma na celu wzmacnianie pozytywnych i eliminowanie negatywnych zachowań, a także wzmacnianie samooceny dzieci oraz regulację funkcjonowania grupy.
3. Konsekwencje i nagrody są stosowane z uwzględnieniem praw dziecka i poszanowaniem godności.
4. Niedopuszczalne są kary fizyczne (np. szarpanie, bicie, popychanie), słowne (wyzywanie, wyśmiewanie, krzyczenie), zmuszanie, negowanie uczuć i inne, wykorzystujące przewagę fizyczną dorosłego oraz wszelkie kary godzące w godność dziecka.
5. W każdej sytuacji dziecko jest informowane o konsekwencji nieodpowiedniego zachowania.
6. W przypadku występowania zachowania agresywnego u dziecka:
  - 1) Podejmując interwencję należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim wychowankom poprzez odizolowanie agresywnego dziecka. W sytuacji braku możliwości odizolowania dziecka agresywnego dopuszcza się wyprowadzenie pozostałych dzieci z sali zajęć pod opieką osoby z kadry pedagogicznej, pracownika obsługi;
  - 2) Jeśli agresja została skierowana przeciwko wychowankom należy otoczyć ich opieką, a w razie doznania przez nich krzywdy powinna im zostać udzielona pomoc i wsparcie;

- 3) Pracownik informuje o zaistniałej sytuacji pedagoga szkolnego / pedagoga specjalnego;
- 4) Pedagog szkolny / pedagog specjalny w obecności wychowawców przeprowadza rozmowę osobno z rodzicami / opiekunami dziecka skrzywdzonego i krzywdzącego;
- 5) W przypadku jednorazowego zdarzenia pedagog szkolny / pedagog specjalny we współpracy z wychowawcami i rodzicami / opiekunami dziecka opracowuje działania naprawcze;
- 6) W przypadku braku poprawy zachowania dziecka dopuszczającego się krzywdzenia lub w przypadku powtarzającej się przemocy pedagog szkolny / pedagog specjalny powiadamia sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodzinną i/lub odpowiedni ośrodek pomocy rodzinie.

Rozdział 5

Zasady dostępu dzieci do Internetu oraz ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami

§ 10.

1. W przedszkolu dzieci nie mają samodzielnego dostępu do Internetu - dostęp do Internetu jest możliwy tylko na zajęciach pod nadzorem nauczyciela.
2. W przedszkolu dzieci nie mają samodzielnego dostępu do komputerów i nie pracują na nich. Dzieci korzystają z monitora interaktywnego, który wykorzystywany jest w trakcie zajęć edukacyjnych, z uwzględnieniem wieku i możliwości dzieci.
3. Materiały dydaktyczne pobierane z Internetu przez nauczyciela są przez niego szczegółowo sprawdzane i kontrolowane.
4. W każdej grupie odbywają się zajęcia na temat bezpiecznego korzystania z komputera, Internetu oraz innych urządzeń multimedialnych.
5. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
6. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie przedszkola jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, filtrujące.
7. W placówce wyznaczony jest pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci.
8. Osoba odpowiedzialna za dostęp do Internetu w placówce w porozumieniu z Dyrektorem zabezpiecza sieć przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację odpowiedniego oprogramowania.
9. Dzieci nie przynoszą do przedszkola i nie korzystają z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych.

Rozdział 6

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

§ 11.

Zasady ochrony wizerunku dzieci

1. Placówka uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
2. Pracownikowi przedszkola nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica / opiekuna małoletniego.
3. Osoba wyrażająca zgodę otrzymuje klauzulę informacyjną o zasadach przetwarzania danych osobowych w postaci wizerunku małoletniego oraz jest informowana przez osobę reprezentującą administratora danych osobowych o przysługujących prawach, w tym prawie do wycofania zgody oraz innych, zgodnie z art. 5 RODO.
4. Pracownik przedszkola nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego rodzicach / opiekunach.
5. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia przedszkola. Decyzję w tej sprawie podejmuje Dyrektor, który zleca pracownikowi administracji / obsługi przygotowanie wybranego pomieszczenia w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie przedszkola dzieci.
6. Ochrona wizerunku małoletnich utrwalanych przez kamery monitoringu odbywa się na zasadach określonych w *Procedurze monitoringu wizyjnego*.
7. *Procedura monitoringu wizyjnego* określa zasady udostępniania nagrań podmiotom zewnętrznym, w tym policji, służbom porządkowym oraz w sprawach wymagających wyjaśnień.
8. Rodzice, którzy rejestrują wydarzenia, uroczystości organizowane przez przedszkole z udziałem ich dzieci:
  - 1) rejestrują wydarzenia, uroczystości tylko do prywatnego użytku,
  - 2) nie upubliczniają zdjęć, filmów nagranych na terenie przedszkola z udziałem innych dzieci, pracowników placówki oraz pozostałych rodziców w mediach społecznościowych, ani na serwisach otwartych.

§ 12.

Zasady ochrony danych osobowych dzieci

1. W placówce wdrożono *Politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych* oraz powołano Inspektora Ochrony Danych.
2. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w *Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych* oraz *rozporządzeniu Parlamentu*

Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

3. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych dzieci i ich rodziców / opiekunów posiadają upoważnienie do przetwarzania danych osobowych.
4. Dane osobowe dzieci są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
5. Rodzice / opiekunowie dzieci są informowani o przetwarzaniu danych osobowych ich dzieci poprzez klauzule informacyjne.
6. Dyrektor wdrożył odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych.
7. Pracownik przedszkola nie kontaktuje mediów z dzieckiem, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów w sprawie dziecka lub jego rodziców / opiekunów. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik przedszkola jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
8. Dane osobowe umieszczone w Niebieskiej Karcie „A” udostępniane są zespołowi interdyscyplinarnemu powołanemu w trybie ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Rozdział 7

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka

§ 13.

1. Pracownicy przedszkola zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu dziecka sygnałów świadczących o krzywdzeniu, w tym:
  - 1) dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości, itp.), których pochodzenie trudno wyjaśnić,
  - 2) podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne (małoletni często je zmienia),
  - 3) dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
  - 4) dziecko wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
  - 5) dziecko boi się rodzica / opiekuna,
  - 6) dziecko boi się powrotu do domu,
  - 7) dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, nadmiernie czujne lub zachowuje się agresywnie,
  - 8) dziecko cierpi na powtarzające się zaburzenia somatyczne: bóle brzucha, bóle głowy, mdłości, itp.,

- 9) dziecko moczy się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach, czy też na widok określonych osób,
  - 10) dziecko uczęszcza do przedszkola nieregularnie, ma bardzo niską frekwencję,
  - 11) dziecko jest rozbudzone seksualnie niestosownie do sytuacji i wieku,
  - 12) dziecko przejawia zachowania ryzykowne, aspołeczne, autodestrukcyjne,
  - 13) dziecko nosi brudne i/lub zniszczone ubrania, jak też nieodpowiednie do warunków pogodowych, występuje widoczny brak higieny (jest brudne, nieprzyjemnie pachnie),
  - 14) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania małoletniego.
2. Jeżeli z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania rodziców / opiekunów to podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania rodziców to:
- 1) rodzic / opiekun podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń małoletniego,
  - 2) rodzic / opiekun odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka (wychowawcy, pedagog szkolny, pedagog specjalny),
  - 3) rodzic / opiekun mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża dziecko,
  - 4) rodzic / opiekun nie interesuje się losem dziecka,
  - 5) rodzic / opiekun często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa dziecko,
  - 6) rodzic / opiekun zachowuje się agresywnie, reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
  - 7) rodzic / opiekun manipuluje dzieckiem, personelem w celu uzyskania własnej korzyści w różnych sytuacjach np. sytuacje okołorozwodowe, ustalenie opieki nad dzieckiem, sprawy alimentacyjne, spadkowe, itp.,
  - 8) konflikty na terenie przedszkola między rodzicami sprawującymi nad dzieckiem władzę rodzicielską (np. kłótnie rodziców, wrywanie sobie dziecka, zmuszanie personelu do świadczenia przeciwko jednemu z rodziców, itp.),
  - 9) rodzic / opiekun przychodzi do przedszkola w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, zażycie narkotyków, środków odurzających.
3. Informację o krzywdzeniu (fakcie stosowania przemocy) lub podejrzeniu krzywdzenia dziecka może zgłosić:
- 1) każde dziecko dowolnej osobie, do której ma zaufanie, będącej pracownikiem przedszkola,
  - 2) każdy pracownik przedszkola, który zauważy lub podejrzewa u dziecka symptomy krzywdzenia,

- 3) osoba, która jest świadkiem stosowania przemocy, zwłaszcza przemocy domowej, wobec dziecka.
4. W przypadku podjęcia przez pracownika przedszkola podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek przekazania uzyskanej informacji pedagogowi szkolnemu lub pedagogowi specjalnemu oraz wychowawcom (dotyczy sytuacji, gdy pracownik informujący o krzywdzeniu nie jest wychowawcą).

Rozdział 8

Zasady i procedury podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka

§ 14.

Ogólne zasady i procedury

1. W przypadku podjęcia przez pracownika przedszkola podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (wzór notatki stanowi **załącznik nr 1** do niniejszych standardów) i przekazania uzyskanej informacji pedagogowi szkolnemu lub pedagogowi specjalnemu (zgłoszenie podejrzenia poprzez dziennik elektroniczny, wiadomość e-mail stanowi notatkę służbową).
2. Pedagog szkolny / pedagog specjalny zawiadamia Dyrektora lub osobę jego zastępującą i uzupełnia rejestr zgłoszeń stanowiący **załącznik nr 2** do niniejszych standardów.
3. Pedagog szkolny / pedagog specjalny jako osoba upoważniona w przedszkolu do prowadzenia spraw związanych z przemocą wobec małoletnich sporządza opis sytuacji przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcami, rodzicami wypełniając tzw. **Kartę interwencji** stanowiącą **załącznik nr 3** do niniejszego dokumentu. Na karcie podpisują się pedagog, osoba zgłaszająca, wychowawcy.
4. Pedagog szkolny / pedagog specjalny, wychowawcy, pracownik zgłaszający krzywdzenie dziecka, specjalista (dotyczy dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnością), inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu, wicedyrektor tworzą **zespół interwencyjny**.
5. Zespół interwencyjny sporządza plan wsparcia małoletniego, spełniający wymogi określone w niniejszym dokumencie.

§ 15.

Procedury interwencji w przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia przez rodzica / opiekuna (przemoc domowa)

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza **jednorazowo / sporadycznie przemocy fizycznej** (np. klapsy, popychanie, szturchanie, szarpanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (np. krzyk, niestosowne komentarze):
  - 1) Pracownik zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo dziecka;

- 2) Rodzicowi / opiekunowi przekazuje się informacje o możliwości udzielenia wsparcia psychologicznego;
  - 3) W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania, pedagog szkolny / pedagog specjalny wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”;
  - 4) W przypadku braku współpracy rodzica / opiekuna lub powtarzającej się przemocy, pedagog szkolny / pedagog specjalny w porozumieniu z Dyrektorem składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego, powiadamia właściwy ośrodek pomocy społecznej;
  - 5) W przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia pedagog szkolny / pedagog specjalny przy współpracy wychowawców prowadzi wnikliwą obserwację dziecka i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie dokonuje oceny sytuacji dziecka.
2. W przypadku podejrzeń, że dziecko **doświadcza zaniedbania** lub **jego rodzic / opiekun jest niewydolny wychowawczo** (np. uczeń jest głodny, chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, jest brudny):
- 1) Pracownik zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo dziecka;
  - 2) Rodzicowi / opiekunowi przekazuje się informacje o możliwości udzielenia wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;
  - 3) W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia zaniedbywania dziecka przez rodziców / opiekunów, pedagog szkolny / pedagog specjalny wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”;
  - 4) W przypadku braku współpracy rodzica / opiekuna, pedagog szkolny / pedagog specjalny w porozumieniu z Dyrektorem składa wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną małoletniego, powiadamia właściwy ośrodek pomocy społecznej;
  - 5) W przypadkach niewskazujących na wiarygodność zgłoszenia – pedagog szkolny / pedagog specjalny przy współpracy wychowawców prowadzi wnikliwą obserwację małoletniego i w terminie 3 miesięcy od zgłoszenia ponownie dokonuje oceny sytuacji dziecka.
3. W przypadku podejrzeń, że dziecko doświadcza **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest życie dziecka**:
- 1) Pracownik zobowiązany jest natychmiast poinformować Dyrektora, pedagoga szkolnego lub pedagoga specjalnego oraz wychowawców (dotyczy sytuacji, gdy pracownik informujący o krzywdzeniu nie jest wychowawcą);
  - 2) Pracownik we współpracy z pedagogiem szkolnym / pedagogiem specjalnym zapewnia bezpieczeństwo dziecku i odseparowuje je od rodzica / opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
  - 3) Dyrektor lub pedagog szkolny / pedagog specjalny zawiadamia odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe, prokuratura). Jeśli nie ma Dyrektora i pedagogów

odpowiednie służby powiadamia pracownik posiadający informacje o krzywdzeniu małoletniego (dotyczy sytuacji, gdy istnieje konieczność natychmiastowego wezwania odpowiednich służb np.: dziecko przyszło do przedszkola pobite, dziecko zgłosiło wykorzystanie seksualne);

- 4) W przypadku podejrzenia innych przestępstw Dyrektor zobowiązany jest do poinformowania policji lub prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.

§ 16.

Procedura interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracowników lub osoby trzecie związane z placówką

- 1) Jeśli pracownik podejrzewa, że dziecko doświadczyło przemocy zobowiązany jest do zadbania o bezpieczeństwo dziecka i odseparowania go od osoby krzywdzącej;
- 2) Pracownik informuje o zaistniałej sytuacji Dyrektora lub osobę jego zastępującą. Dyrektor przeprowadza rozmowę z osobą podejrzaną o krzywdzenie;
- 3) W przypadku uwiarygodnienia podejrzenia stosowania przemocy lub stwierdzenia jej stosowania Dyrektor w stosunku do osoby krzywdzącej podejmuje działania przewidziane przepisami prawa;
- 4) W przypadku, gdy małoletni doświadczył przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, długotrwałej przemocy psychicznej lub zagrożone jest jego życie Dyrektor powiadamia policję lub prokuraturę wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

Rozdział 9

§ 17.

Zasady określające wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”

1. Nadzór nad stosowaniem procedury sprawuje Dyrektor, który udziela wsparcia i pomocy osobom bezpośrednio zaangażowanym w procesie pomocy ofierze przemocy w rodzinie.
2. Koordynatorami pomocy dziecku krzywdzonemu są: pedagog szkolny i pedagog specjalny.
3. Osoba wszczynająca procedurę podejmuje działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dziecku doznającemu przemocy domowej, w szczególności:
  - 1) zawiadomienie policji w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia krzywdzonego dziecka,
  - 2) udzielenie dziecku pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnienie pomocy medycznej,
  - 3) udzielenie wsparcia i poradnictwa, w szczególności od pracowników instytucji pomocy społecznej, ośrodków specjalistycznych, organizacji i stowarzyszeń udzielających wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.
4. Procedura „Niebieskie karty” zostaje uruchomiona, kiedy zachodzi uzasadnione podejrzenie o stosowanie wobec dziecka przemocy domowej, tj. jeżeli dziecko ma:

- 1) ślady przemocy fizycznej – ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia, niewyjaśnione i powtarzające się obrażenia, itd.,
  - 2) ślady przemocy psychicznej – moczenie, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym, lęki, stany depresyjne, płaczliwość, wycofanie, zastraszanie, unikanie rozmów, apatia, trudności w nawiązaniu kontaktu, zachowania destrukcyjne, agresja, itd.,
  - 3) objawy niewystarczającej opieki ze strony rodzica / opiekuna – widoczny brak higieny, choroby skórne, niska waga, bóle głowy i brzucha, płaczliwość, drażliwość, znacznie większa potrzeba kontaktu fizycznego z drugą osobą, brak regularności w uczęszczaniu do przedszkola, itd.
5. Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest wymagana zgoda osoby doznającej przemocy.
  6. Do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” nie jest wymagany uprzedni kontakt z osobą stosującą przemoc domową ani obecność tej osoby w czasie wypełniania kwestionariusza.
  7. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” na terenie przedszkola następuje z chwilą wypełnienia formularza „**Niebieska Karta – „A”** w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.
  8. Żaden z formularzy „Niebieskich Kart” nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy domowej.
  9. Pedagog szkolny / pedagog specjalny jako osoba wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”:
    - 1) dokonuje wstępnej diagnozy sytuacji w związku z zaistnieniem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej,
    - 2) przeprowadza rozmowę z dzieckiem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie,
    - 3) w miarę możliwości przeprowadza rozmowę z osobą stosującą przemoc.
  10. Rozmowę z dzieckiem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności małoletniego oraz zapewniających bezpieczeństwo małoletniemu.
  11. Czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury "Niebieskie Karty" przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
  12. W sytuacji, gdy to rodzice, opiekun prawny lub faktyczny są podejrzani o stosowanie przemocy wobec dziecka czynności w ramach procedury „Niebieskie Karty” przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 kk), czyli np. dziadków, rodzeństwa.

13. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa, a w przypadku dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - nauczyciela specjalisty.
14. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, lub osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie przekazuje się formularz „**Niebieska Karta – B**” (dokument dla osób pokrzywdzonych zawierający definicje przemocy, praw człowieka, informacje o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc).
15. Formularza „**Niebieska Karta – B**” nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy domowej.
16. Wypełniony formularz – „**Niebieska Karta – A**” niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni od dnia wszczęcia procedury, przekazuje się do zespołu interdyscyplinarnego.
17. Osobą upoważnioną do przekazania formularza „**Niebieska Karta – A**” jest pedagog szkolny / pedagog specjalny, który zawiadamia Dyrektora o podjętej decyzji i fakcie przekazania formularza do zespołu interdyscyplinarnego.
18. Wypełnienie formularza „**Niebieska Karta – A**” nie zwalnia z obowiązku podjęcia działań interwencyjnych zapewniających bezpieczeństwo osobie doznającej przemocy.

Rozdział 10

§ 18.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Plan wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia dziecka opracowuje zespół interwencyjny zgodnie ze wzorem stanowiącym **załącznik nr 4** do niniejszych standardów.
2. Plan wsparcia uwzględnia:
  - 1) wyniki diagnozy sytuacji dziecka po ujawnieniu krzywdzenia,
  - 2) działania interwencyjne mające na celu zapewnienie dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszone do organów ścigania podejrzenie popełnienia przestępstwa,
  - 3) harmonogram działań w ramach wsparcia udzielanego dziecku,
  - 4) formy i metody wsparcia oferowane przez przedszkole,
  - 5) zaproponowane formy specjalistycznej pomocy pozaprzedzkolnej, jeśli istnieje taka potrzeba,
  - 6) przypuszczalny czas trwania wsparcia,
  - 7) ocenę efektywności udzielanego wsparcia.
3. Plan wsparcia dziecka funkcjonuje równolegle z podejmowanymi działaniami interwencyjnymi, a jego naczelną zasadą jest obserwacja dziecka, zapewnienie mu warunków do uzyskania wielospecjalistycznej pomocy, również poza przedszkolem, udzielanie wsparcia rodzicom i współpraca międzyinstytucjonalna.

4. Plan wsparcia dziecka ustalany jest również w sytuacji, gdy inicjatorem działań interwencyjnych jest inna instytucja (procedura „Niebieskie Karty”, uzyskanie informacji o krzywdzeniu od organów ścigania lub sądu itp.).
5. W przypadku realizacji procedury „Niebieskie Karty” plan wsparcia małoletniego tożsamy jest z ustaleniami poczynionymi w grupie diagnostyczno – pomocowej.
6. Do działań zaktywizowany powinien zostać rodzic „niekrzywdzący”, który współpracuje z przedszkolem w celu powstrzymania sprawcy przemocy i zapewnienia dziecku pomocy poza przedszkolem.
7. W przypadku krzywdzenia przez oboje rodziców, interwencja polega również na zawiadomieniu sądu rodzinnego i Policji oraz działaniach względem rodziców, w tym sprawdzanie bezpieczeństwa domowników, które leży w kompetencjach tych instytucji.
8. Plan wsparcia stanowi dokument przechowywany w dokumentacji dziecka.

Rozdział 11

§ 19.

Zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu przedszkola do stosowania standardów ochrony dzieci

1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu do stosowania standardów jest Dyrektor.
2. Przygotowanie personelu polega na pogłębianiu wiedzy i umiejętności rozpoznawania krzywdzenia, jego objawów, identyfikacji ryzyka krzywdzenia i podejmowania, zgodnie z prawem właściwych działań, a także wiedzy z zakresu odpowiedzialności prawnej w przypadku zaniechania postępowania w celu ochrony i wsparcia dzieci.
3. Zakres szkoleń ustalany jest na podstawie wyników diagnozy potrzeb pracowników w tym zakresie, którą przeprowadza lider WDN do 15 września każdego roku szkolnego.
4. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o podejrzeniach krzywdzenia lub krzywdzeniu małoletnich w przedszkolu:
  - 1) Pedagog szkolny – p. Agata Kolendo
    - gabinet pedagoga szkolnego – nr 114
    - godziny pracy wykazane są na stronie SP 14 (w zakładce „**Strefa Ucznia**”): www.zsps2.bialystok.pl
    - z pedagogiem szkolnym można kontaktować się: telefonicznie 85 7465505 wew. 24, mailowo: cybulska.a@zsps2.bialystok.pl lub poprzez dziennik UONET+
  - 2) Pedagog specjalny – p. Katarzyna Wasilewska
    - gabinet pedagoga specjalnego – nr 206
    - godziny pracy wykazane są na stronie SP 14 (w zakładce „**Strefa Ucznia**”): www.zsps2.bialystok.pl

- z pedagogiem specjalnym można kontaktować się: telefonicznie 85 7465505 wew. 28, mailowo: wasilewska.k@zsps2.bialystok.pl lub poprzez dziennik UONET+

Rozdział 12

§ 20.

Dokumentowanie zdarzeń podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci i archiwizowanie dokumentacji

1. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dziecka zakładana jest imiennateczka. Teczke zakłada i prowadzi pedagog szkolny / pedagog specjalny.
2. Do czasu zakończenia sprawy teczka pozostaje w gabinecie pedagoga szkolnego / pedagoga specjalnego i jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.
3. W teczce umieszcza się:
  - 1) zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia,
  - 2) protokoły ze spotkań i odbytych rozmów z małoletnim, pracownikami przedszkola, rodzicami / opiekunami małoletniego, z osobą krzywdzącą (o ile taka rozmowa będzie przeprowadzona),
  - 3) korespondencję z instytucjami wspierającymi małoletniego i rodzinę,
  - 4) Plan wsparcia małoletniego,
  - 5) Kartę interwencji,
  - 6) kopię „Niebieskiej Karty – A” i „Niebieskiej Karty – B”, w przypadku, gdy zostanie wszczęta procedura „Niebieskie Karty”,
  - 7) każdą inną dokumentację dotyczącą zgłoszonego podejrzenia krzywdzenia lub zgłoszenie krzywdzenia.
4. Rejestr zgłaszanych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich prowadzi sekretarz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2 w Białymstoku.
5. Po zakończeniu sprawy pedagog szkolny / pedagog specjalny przekazują dokumentację pracownikowi odpowiedzialnemu za archiwizowanie dokumentów w placówce.
6. Dokumentacja prowadzonych spraw dotyczących podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich podlega archiwizacji zgodnie z przepisami prawa.

Rozdział 13

Udostępnianie i monitoring Standardów

§ 21.

Zasady udostępniania Standardów ochrony małoletnich

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich w Przedszkolu Samorządowym Nr 84 w Białymstoku” jest dostępny na stronie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2 w Białymstoku (zakładka „Przedszkole Samorządowe Nr 84), w pokoju nauczycieli, sekretariacie placówki, gabinecie pedagoga szkolnego i pedagoga specjalnego.

2. Wersja ilustrowana (skrótowa) standardów dla dzieci jest dostępna na stronie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 2 w Białymstoku (zakładka „Przedszkole Samorządowe Nr 84), w gabinecie pedagoga szkolnego i pedagoga specjalnego oraz udostępniona na tablicy ogłoszeń i w salach przedszkolnych.
3. Wychowawcy zapoznają dzieci ze standardami na zajęciach realizowanych w miesiącu wrześniu każdego roku, przy czym pierwsze zapoznanie nastąpi niezwłocznie po opracowaniu i wprowadzeniu Standardów, nie później niż w ciągu 30 dni. Za potwierdzenie faktu zaznajomienia się z dokumentem służy lista obecności na zajęciach, podczas których procedury były omawiane.
4. Rodzice/opiekunowie dzieci zapoznawani są ze standardami podczas zebrań z rodzicami, każdorazowo na spotkaniach we wrześniu, przy czym pierwsze zapoznanie nastąpi niezwłocznie po wprowadzeniu Standardów, nie później niż w ciągu 30 dni.
5. Każdy pracownik lub osoba dopuszczona do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem dzieci lub opieką nad nimi ma obowiązek zapoznać się ze Standardami, a fakt zapoznania się i przyjęcia do stosowania poświadczą poprzez złożenie oświadczenia, którego wzór stanowi **załącznik nr 5** do niniejszych Standardów.

§ 22.

Monitoring stosowania Standardów

1. Standardy podlegają monitorowaniu i modyfikowaniu podczas bieżącej pracy (wg potrzeb przedszkola) i obowiązkowej weryfikacji co 2 lata.
1. Weryfikację przeprowadza zespół WDN, który ustala:
  - 1) sposoby weryfikacji (np. badania ankietowe),
  - 2) terminy jej przeprowadzenia, we współpracy z pracownikami, dziećmi i rodzicami (wg potrzeb),
  - 3) wnioski z przeprowadzonej weryfikacji (udokumentowane pisemnie i przekazane Dyrektorowi)
2. Dyrektor, na podstawie otrzymanych wyników z przeprowadzonej weryfikacji, wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza je pracownikom, dzieciom i ich rodzicom/opiekunom w sposób przyjęty w przedszkolu.

Rozdział 14

§ 23.

Zapisy końcowe

1. „Standardy Ochrony Małoletnich w Przedszkolu Samorządowym Nr 84 w Białymstoku” wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje poprzez zamieszczenie Standardów na stronie internetowej placówki, udostępnienie w gabinecie pedagoga szkolnego i pedagoga specjalnego, również w wersji ilustrowanej (skrótowej) przeznaczonej dla małoletnich.